

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหาร วัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแบบ t – test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแบบ F – test
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ การดำรงตำแหน่งและสังกัดนิภายในโดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผล การบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร อยู่ในระดับมาก โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผล การบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน” ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe – Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผล การบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกสังกัดนิภายในต่างกัน แตกต่างกัน” ใช้สถิติทดสอบที (t – test) ชนิด Independent Samples

ตอนที่ 3 แนวทางยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างซึ่ง ได้แก่ เจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าอาวาส จำนวน 122 คน พระลูกวัด จำนวน 122 คน และครูผู้สอน จำนวน 122 คน รวมทั้งหมด 366 ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และสังกัดนิิกาย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง		
1. เจ้าอาวาส	122	33.30
2. พระลูกวัด	122	33.30
3. ไวยาวัจกร	122	33.30
รวม	366	100.00
สังกัดนิิกาย		
1. มหานิกาย	183	50.00
2. ธรรมยุตินิกาย	183	50.00
รวม	366	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 366 คน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งพบว่า เป็นเจ้าอาวาส จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 เป็นพระลูกวัด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และเป็นไวยาวัจกร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30

เมื่อจำแนกตามสังกัดนิิกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสังกัด มหานิกาย จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสังกัดธรรมยุตินิกาย จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัดการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร อยู่ในระดับมาก” มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังตาราง 4

ตาราง 4 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวม

สภาพการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการปกครอง	3.83	.45	มาก
2. ด้านศาสนศึกษา	3.80	.51	มาก
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.87	.52	มาก
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.81	.60	มาก
5. ด้านสาธารณูปการ	3.86	.49	มาก
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.78	.49	มาก
รวม	3.82	.44	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.86$) และด้านการปกครอง ($\bar{X} = 3.83$)

1.2 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รายด้าน ดังตาราง 5 – 10

ตาราง 5 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการปกครอง

ด้านการปกครอง	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดระเบียบและแนวทางปฏิบัติ สำหรับพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัด	3.87	.98	มาก
2. การวางแผนการปฏิบัติงานของ พระภิกษุ สามเณร และบุคลากรภายในวัดอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	3.79	.80	มาก
3. มอบหมายงานในหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ	3.86	.91	มาก
4. การจัดทำทะเบียนประวัติวัด พระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดอย่างเป็นระบบ	3.75	.69	มาก
5. การตรวจเยี่ยมการให้ความรู้ในการบริหารวัด และปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณร	3.85	.62	มาก
6. การดำเนินงานโครงการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง และมีระเบียบ	3.96	.83	มาก
7. จัดระบบอื่น ๆ ที่ให้สวัสดิการดูแลช่วยเหลือแก่พระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดอย่างเหมาะสม	3.78	.45	มาก
8. การกำหนดตารางข้อวัตรปฏิบัติ มีบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน	3.77	.60	มาก
รวม	3.83	.45	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกรด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดำเนินงานโครงการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่องและมีระเบียบ ($\bar{X} = 3.96$) การจัดระเบียบและแนวทาง

ปฏิบัติ สำหรับพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัด ($\bar{X} = 3.87$) และมอบหมายงานในหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 6 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านศาสนศึกษา

ด้านศาสนศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมภายในวัด สำหรับพระภิกษุสามเณร	3.77	.60	มาก
2. การจัดสอนธรรมศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษาประชาชนภายในวัด	3.76	.69	มาก
3. การจัดการให้พระภิกษุสามเณรเข้าทำการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษา	3.78	.63	มาก
4. การจัดโครงการปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุภายในวัด และจัดห้องสมุดทางพระพุทธศาสนา	3.81	.72	มาก
5. การจัดตั้งกองทุนแก่พระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดได้ศึกษาต่อหรือธรรมศึกษาบาลี	3.78	.53	มาก
6. การจัดระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติที่เหมาะสม	3.87	.66	มาก
รวม	3.79	.63	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร ด้านศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$) การจัดโครงการปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุภายในวัดและจัดห้องสมุดทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.81$) และการจัดการให้พระภิกษุสามเณรเข้าทำการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษาและการจัดตั้งกองทุนแก่พระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดได้ศึกษาต่อหรือธรรมศึกษาบาลี ($\bar{X} = 3.78$)

ตาราง 7 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านศึกษาสงเคราะห์

ด้านศึกษาสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การร่วมมือพัฒนาโรงเรียน หรือศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์	3.75	.76	มาก
2. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศีลธรรมภายในวัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.57	.93	มาก
3. ระบบการยกย่องส่งเสริมพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.73	.63	มาก
4. การส่งเสริมสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและเด็กผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	3.79	.43	มาก
รวม	3.71	.52	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร ด้านศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและเด็กผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.79$) การร่วมมือพัฒนาโรงเรียน หรือศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.75$) และระบบการยกย่องส่งเสริมพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.73$)

ตาราง 8 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น	3.80	.72	มาก
2. การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี	3.78	.53	มาก
3. การปฏิบัติหน้าที่อบรม ส่งเสริมศีลธรรมของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียน หน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไป	3.87	.66	มาก
4. การจัดบุคลากรของวัดเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน	3.79	.51	มาก
รวม	3.81	.54	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกรด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การปฏิบัติหน้าที่อบรม ส่งเสริมศีลธรรมของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียน หน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 3.87$) การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.80$) และการจัดบุคลากรของวัดเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร ทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ($\bar{X} = 3.79$)

ตาราง 9 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านสาธารณูปการ

ด้านสาธารณูปการ	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการสิ่งต่าง ๆ จำเป็นเหมาะสม เช่น แผนที่วัด ป้ายชื่อวัด แพนผังป้ายประวัติ และป้ายประชาสัมพันธ์	3.87	.66	มาก
2. การพัฒนา ปรับปรุง ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์โดยรวมภายในวัด	3.81	.75	มาก
3. การจัดการอาคารสถานที่ ความมั่นคง และความปลอดภัยต่อการพำนักอาศัยและใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.79	.61	มาก
4. สิ่งปลูกสร้าง อาคารเสนาสนะต่าง ๆ เพียงพอเหมาะสม เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสามเณร และพุทธศาสนิกชน	3.98	.56	มาก
5. จัดระบบการจัดเก็บรายได้ตามระเบียบ	3.86	.52	มาก
6. จัดระบบการตรวจสอบ เพื่อการปรับแผนการดำเนินการเป็นระยะ	3.84	.83	มาก
รวม	3.86	.49	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร ด้านสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สิ่งปลูกสร้าง อาคารเสนาสนะต่าง ๆ เพียงพอเหมาะสม เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชน ($\bar{X} = 3.98$) การจัดการสิ่งต่าง ๆ จำเป็นเหมาะสม เช่น แผนที่วัด ป้ายชื่อวัด แพนผังป้ายประวัติ และป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.87$) และจัดระบบการจัดเก็บรายได้ตามระเบียบ ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 10 ระดับสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ ด้านสาธารณะสงเคราะห์

ด้านสาธารณะสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ป่วยและผู้ประสพภัย ในด้านต่าง ๆ การดำเนินงานด้านการสาธารณะ สงเคราะห์อื่น ๆ	3.78	.45	มาก
2. การมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การส่งเสริมวิชาชีพแก่ประชาชน	3.77	.60	มาก
3. การสร้างเครือข่ายแนวร่วม กับองค์กรต่าง ๆ	3.76	.69	มาก
4. การส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกนิกายและทุกองค์กร สอดส่อง ดูแล เผยแผ่และพิทักษ์พระพุทธศาสนา	3.78	.63	มาก
5. การมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือจากประชาชนและ ส่วนราชการ โดยวัดเป็นศูนย์กลาง ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.81	.72	มาก
6. การมีบทบาทในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3.78	.53	มาก
รวม	3.78	.49	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร ด้าน
สาธารณะสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ
มากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วม และให้
ความร่วมมือจากประชาชนและส่วนราชการ โดยวัดเป็นศูนย์กลาง ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
($\bar{X} = 3.81$) การให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ป่วยและผู้ประสพภัยในด้านต่าง ๆ การดำเนินงาน
ด้านการสาธารณะสงเคราะห์อื่น ๆ ($\bar{X} = 3.78$) และการมีบทบาทในการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.78$)

1.3 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยรวม

ปัญหาการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการปกครอง	3.89	.59	มาก
2. ด้านศาสนศึกษา	3.87	.56	มาก
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.81	.61	มาก
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.91	.68	มาก
5. ด้านสาธารณูปการ	3.78	.63	มาก
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.75	.67	มาก
รวม	3.83	.51	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพ ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ ไวยาวัจกร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 3.89$) และด้านศาสนศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)

1.4 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รายงาน ดังตาราง 12 – 17

ตาราง 12 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการปกครอง

ด้านการปกครอง	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดระเบียบและแนวทางปฏิบัติ สำหรับ พระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัด	4.09	.64	มาก
2. การวางแผนการปฏิบัติงานของ พระภิกษุ สามเณร และบุคลากรภายในวัดอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการ ให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	4.05	.59	มาก
3. มอบหมายงานในหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถ	3.98	.73	มาก
4. การจัดทำทะเบียนประวัติวัด พระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดอย่างเป็นระบบ	3.83	.94	มาก
5. การตรวจเยี่ยมการให้ความรู้ในการบริหารวัด และปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณร	3.87	.98	มาก
6. การดำเนินงานโครงการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง และมีระเบียบ	3.79	.80	มาก
7. จัดระบบอื่น ๆ ที่ให้สวัสดิการดูแลช่วยเหลือแก่ พระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดอย่างเหมาะสม	3.90	.97	มาก
8. การกำหนดตารางข้อวัตรปฏิบัติ มีบทลงโทษไว้อย่าง ชัดเจน	3.65	.84	มาก
รวม	3.89	.54	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร
ด้านการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่
ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัด
ระเบียบและแนวทางปฏิบัติ สำหรับพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัด ($\bar{X} = 4.09$)

การวางแผนการปฏิบัติงานของพระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.05$) และมอบหมายงานในหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 13 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านศาสนศึกษา

ด้านศาสนศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมภายในวัด สำหรับพระภิกษุสามเณร	3.69	.83	มาก
2. การจัดสอนธรรมศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนภายในวัด	4.10	.85	มาก
3. การจัดการให้พระภิกษุสามเณรเข้าทำการสอนธรรม ศึกษาในสถานศึกษา	3.96	.83	มาก
4. การจัดโครงการปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุภายในวัด และจัดห้องสมุดทางพระพุทธศาสนา	3.84	.66	มาก
5. การจัดตั้งกองทุนแก่พระภิกษุสามเณร และบุคลากร ภายในวัดได้ศึกษาต่อหรือธรรมศึกษาบาลี	3.84	.74	มาก
6. การจัดระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติที่เหมาะสม	3.79	.76	มาก
รวม	3.87	.56	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ
ไวยาวัจกร ด้านศาสนศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก คือ การจัดสอนธรรมศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนภายในวัด
($\bar{X} = 4.10$) การจัดการให้พระภิกษุสามเณรเข้าทำการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษา

($\bar{X} = 3.96$) และการจัดโครงการปฏิบัติธรรมแก่พระภิกษุภายในวัดและจัดห้องสมุดทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.84$)

ตาราง 14 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านศึกษาสงเคราะห์

ด้านศึกษาสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การร่วมมือพัฒนาโรงเรียน หรือศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์	3.62	.89	มาก
2. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศีลธรรมภายในวัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.81	.64	มาก
3. ระบบการยกย่องส่งเสริมพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.82	.88	มาก
4. การส่งเสริมสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและเด็กผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	3.98	.80	มาก
รวม	3.81	.61	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร ด้านศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมสนับสนุนกองทุนเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและเด็กผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.98$) ระบบการยกย่องส่งเสริมพระภิกษุสามเณร และบุคลากรภายในวัดที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.82$) และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศีลธรรมภายในวัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 15 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น	3.86	.88	มาก
2. การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี	4.04	.79	มาก
3. การปฏิบัติหน้าที่อบรม ส่งเสริมศีลธรรมของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียน หน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไป	3.94	.77	มาก
4. การจัดบุคลากรของวัดเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน	3.81	.90	มาก
รวม	3.91	.68	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกรด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี ($\bar{X} = 4.04$) การปฏิบัติหน้าที่อบรม ส่งเสริมศีลธรรมของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียน หน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 3.94$) และการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 16 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านสาธารณูปการ

ด้านสาธารณูปการ	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการสิ่งต่าง ๆ จำเป็นเหมาะสม เช่น แผนที่วัด ป้ายชื่อวัด แพนผังป้ายประวัติ และป้ายประชาสัมพันธ์	3.86	.91	มาก
2. การพัฒนา ปรับปรุง ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์โดยรวมภายในวัด	3.78	.63	มาก
3. การจัดการอาคารสถานที่ ความมั่นคง และความ ปลอดภัยต่อการพำนักอาศัยและใช้ประโยชน์หรือ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.94	.75	มาก
4. สิ่งปลูกสร้าง อาคารเสนาสนะต่าง ๆ เพียงพอ เหมาะสม เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสามเณร และพุทธศาสนิกชน	3.71	.78	มาก
5. จัดระบบการจัดเก็บรายได้ตามระเบียบ	3.72	.89	มาก
6. จัดระบบการตรวจสอบ เพื่อการปรับแผนการดำเนินการ เป็นระยะ	3.67	.86	มาก
รวม	3.78	.59	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร
ด้านสาธารณูปการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การ
จัดการอาคารสถานที่ ความมั่นคงและความปลอดภัยต่อการพำนักอาศัยและใช้ประโยชน์
หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.94$) การจัดการสิ่งต่าง ๆ จำเป็นเหมาะสม เช่น แผนที่
วัด ป้ายชื่อวัด แพนผังป้ายประวัติ และป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.86$) และการพัฒนา
ปรับปรุง ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์โดยรวมภายในวัด ($\bar{X} = 3.78$)

ตาราง 17 ระดับปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านสาธารณะสงเคราะห์

ด้านสาธารณะสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ป่วยและผู้ประสพภัย ในด้านต่าง ๆ การดำเนินงานด้านการสาธารณะ สงเคราะห์อื่น ๆ	3.83	.89	มาก
2. การมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การส่งเสริมวิชาชีพแก่ประชาชน	3.69	.83	มาก
3. การสร้างเครือข่ายแนวร่วม กับองค์กรต่าง ๆ	3.67	.78	มาก
4. การส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกนิกายและทุกองค์กร สอดส่อง ดูแล เผยแผ่และพิทักษ์พระพุทธศาสนา	3.78	.92	มาก
5. การมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือจากประชาชนและ ส่วนราชการ โดยวัดเป็นศูนย์กลาง ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.77	.76	มาก
6. การมีบทบาทในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3.75	.75	มาก
รวม	3.75	.67	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร
ด้านสาธารณะสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
การให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ป่วยและผู้ประสพภัยในด้านต่าง ๆ การดำเนินงานด้านการ
สาธารณะสงเคราะห์อื่น ๆ ($\bar{X} = 3.83$) การส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกนิกายและทุกองค์กร
สอดส่อง ดูแล เผยแผ่และพิทักษ์พระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.78$) และการมีส่วนร่วม และให้
ความร่วมมือจากประชาชนและส่วนราชการ โดยวัดเป็นศูนย์กลาง ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
($\bar{X} = 3.77$)

1.5 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังตาราง 18

ตาราง 18 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวม

ประสิทธิผลการบริหารวัด	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการปกครอง	3.78	.45	มาก
2. ด้านศาสนศึกษา	3.78	.53	มาก
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.86	.52	มาก
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.80	.55	มาก
5. ด้านสาธารณูปการ	3.89	.55	มาก
6. ด้านสาธารณสงเคราะห์	3.73	.63	มาก
รวม	3.79	.43	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ
ไวยาวัจกร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่
ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
ด้านสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.89$) ด้านศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.86$) และด้านการเผยแผ่
ศาสนาธรรม ($\bar{X} = 3.80$)

1.6 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รายด้าน ดังตาราง 19 - 24

ตาราง 19 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการปกครอง

ด้านการปกครอง	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การควบคุมดูแลปกครองพระภิกษุ สามเณรให้มีระบบ ระเบียบและสงบเรียบร้อย	3.87	.98	มาก
2. มีการอบรมสั่งสอนพระภิกษุ สามเณร ด้านข้อวัตร ปฏิบัติให้ถูกต้อง	3.79	.80	มาก
3. ออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ของพระภิกษุสงฆ์	3.86	.91	มาก
4. มีการบริหารกิจการของวัด เช่น บัญชีรายรับ-รายจ่าย ให้เป็นปัจจุบันด้วยดี มีความโปร่งใส	3.75	.69	มาก
5. มีการเรียกประชุมคณะกรรมการวัดเพื่อปรึกษาหารือ เสนอแนะประจำ ทุก ๆ 1 เดือน	3.85	.62	มาก
6. มีการแบ่งงาน / มอบหมายงานให้พระภิกษุสามเณร หรือพุทธศาสนิกชนช่วยดูแลงานด้านต่าง ๆ เพื่อแบ่งเบาภาระ	3.96	.83	มาก
รวม	3.78	.45	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ
ไวยาวัจกร ด้านการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก คือ มีการแบ่งงานมอบหมายงานให้พระภิกษุสามเณร หรือพุทธศาสนิกชนช่วยดูแล
งานด้านต่าง ๆ เพื่อแบ่งเบาภาระ ($\bar{X} = 3.96$) การควบคุมดูแลปกครองพระภิกษุสามเณร
ให้มีระบบ ระเบียบและสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.87$) และออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน
เป็นหมู่คณะของพระภิกษุสงฆ์ ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 20 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านศาสนศึกษา

ด้านศาสนศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร ภายในวัดเรียนธรรมศึกษา / บาลี	3.77	.60	มาก
2. มีการสรรหาและพัฒนาครูสอนนักธรรม บาลี และธรรมศึกษา	3.76	.69	มาก
3. มีการให้หรือการจัดหาทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรที่เรียนธรรมศึกษา / บาลี	3.78	.63	มาก
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษา แก่พุทธศาสนิกชนและนักเรียนโดยทั่วไป	3.81	.72	มาก
รวม	3.78	.53	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ
ไวยาวัจกร ด้านศาสนศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาแก่พุทธศาสนิกชนและนักเรียน
โดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.81$) มีการให้หรือการจัดหาทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรที่เรียน
ธรรมศึกษา / บาลี ($\bar{X} = 3.78$) และมีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร
ภายในวัดเรียนธรรมศึกษา / บาลี ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 21 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ด้านการศึกษาสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. มีการจัดหาและส่งเสริมครูผู้ช่วยสอนวิชาพุทธศาสนาและการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	3.87	.66	มาก
2. มีการประสานจัดการงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียน ห้องเรียน หรือห้องจริยธรรมให้กับสถานศึกษา	3.81	.75	มาก
3. มีการตั้งทุน เพิ่มทุนและมอบทุนสงเคราะห์การศึกษา	3.79	.61	มาก
4. การจัดซื้ออุปกรณ์สื่อการเรียนการศึกษา พระพุทธศาสนาให้กับสถานการศึกษา	3.98	.56	มาก
รวม	3.86	.52	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ ไวยาวัจกร ด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดซื้ออุปกรณ์สื่อการเรียนการศึกษา พระพุทธศาสนาให้กับสถาน การศึกษา ($\bar{X} = 3.98$) มีการจัดหาและส่งเสริมครูผู้ช่วยสอนวิชาพุทธศาสนาและการ จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ($\bar{X} = 3.87$) และมีการประสานจัดการงบประมาณ ในการก่อสร้างอาคารเรียน ห้องเรียน หรือห้องจริยธรรมให้กับ สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 22 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. มีการเทศนาสั่งสอนแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้ตั้งอยู่ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นประจำ	3.84	.83	มาก
2. การจัดหาหนังสือ สำหรับการไหว้พระสวดมนต์ การปฏิบัติธรรม รักษาศีลไว้เพียงพอ	3.64	.81	มาก
3. มีการฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ในหลักการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง	3.92	.75	มาก
4. มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง	3.78	.75	มาก
รวม	3.80	.55	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ ไวยาวัจกร ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ในหลักการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.92$) มีการเทศนาสั่งสอนแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้ตั้งอยู่ในหลักธรรม คำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นประจำ ($\bar{X} = 3.84$) และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.78$)

ตาราง 23 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการสาธารณูปการ

ด้านการสาธารณูปการ	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. มีการจัดตั้งคณะกรรมการวัดเพื่อจัดการประสานดูแล งานด้านสาธารณูปการ	3.98	.62	มาก
2. มีการควบคุมดูแลการก่อสร้าง และการปฏิสังขรณ์ ถาวรวัตถุภายในวัดและที่ธรณีสงฆ์ โดยมีการประชุม ปรึกษาหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ	3.83	.73	มาก
3. การจัดการระบบสาธารณูปการภายในวัด เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ อาคารสถานที่ให้เรียบร้อย เหมาะสม	3.85	.71	มาก
4. มีการประชุมปรึกษาหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประจำทุกเดือน	3.89	.68	มาก
รวม	3.89	.55	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ
ไวยาวัจกร ด้านการสาธารณูปการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการวัดเพื่อจัดการประสานดูแลงานด้านสาธารณูปการ
($\bar{X} = 3.98$) มีการประชุมปรึกษาหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประจำทุกเดือน ($\bar{X} = 3.89$)
และการจัดการระบบสาธารณูปการภายในวัด เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ อาคาร
สถานที่ให้เรียบร้อยเหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$)

ตาราง 24 ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการสาธารณสงเคราะห์

ด้านการสาธารณสงเคราะห์	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดตั้งหน่วยอบรมส่งเสริมสนับสนุน ในการให้ความรู้ประชาชนภายในวัด	3.94	.74	มาก
2. การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมกิจการ ของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์	3.77	.74	มาก
3. การให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย เช่น อุทกภัย อัคคีภัย เป็นต้น	3.63	.76	มาก
4. การช่วยเหลือสนับสนุนทุนในการดำเนินการ ก่อสร้างถนน สะพาน หรือประปาหมู่บ้าน เป็นต้น	3.75	.76	มาก
5. การมีส่วนร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ	3.57	.93	มาก
รวม	3.73	.63	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและ ไวยาวัจกร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดตั้งหน่วยอบรมส่งเสริมสนับสนุนในการให้ความรู้ประชาชนภายในวัด ($\bar{X} = 3.94$) การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ ($\bar{X} = 3.77$) และการช่วยเหลือสนับสนุนทุนในการดำเนินการ ก่อสร้างถนน สะพาน หรือประปาหมู่บ้าน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.75$)

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน” ดังรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวัด จำแนกตามสถานภาพ
การดำรงตำแหน่ง ดังตาราง 25 – 26

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารวัด จำแนกตาม
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

สภาพการบริหารวัด	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3.64	2	1.82	9.07**	.00
	ภายในกลุ่ม	72.93	363	.20		
	รวม	76.58	365			
2. ด้านศาสนศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.63	2	2.31	9.15**	.00
	ภายในกลุ่ม	91.94	363	.25		
	รวม	96.58	365			
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	6.55	2	3.27	12.52**	.00
	ภายในกลุ่ม	94.93	363	.26		
	รวม	101.48	365			
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.29	2	.64	2.21	.11
	ภายในกลุ่ม	106.42	363	.29		
	รวม	107.72	365			
5. ด้านสาธารณูปการ	ระหว่างกลุ่ม	2.26	2	1.13	4.64*	.01
	ภายในกลุ่ม	88.59	363	.24		
	รวม	90.85	365			
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	4.13	2	2.06	8.91**	.00
	ภายในกลุ่ม	84.05	363	.23		
	รวม	88.18	365			
สภาพการบริหารวัดโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.42	2	1.71	11.16**	.00
	ภายในกลุ่ม	55.67	363	.15		
	รวม	59.09	365			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการบริหารวัดใน จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของ เจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า สภาพการบริหารวัด โดยรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านศึกษาสงเคราะห์ และด้านสาธารณะสงเคราะห์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณูปการ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe - Method) ดังตาราง 26

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารวัด จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง เป็นรายคู่

สภาพการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
1. ด้านการปกครอง		\bar{X}	3.94	3.85	3.70
	เจ้าอาวาส	3.94	-	.09	.24**
	พระลูกวัด	3.85	-	-	.14*
	ไวยาวัจกร	3.70	-	-	-
2. ด้านศาสนศึกษา		\bar{X}	3.92	3.81	3.65
	เจ้าอาวาส	3.92	-	.11	.27**
	พระลูกวัด	3.81	-	-	.16*
	ไวยาวัจกร	3.65	-	-	-
3. ด้านศึกษา สงเคราะห์		\bar{X}	4.02	3.89	3.70
	เจ้าอาวาส	4.02	-	.12	.32**
	พระลูกวัด	3.89	-	-	.19**
	ไวยาวัจกร	3.70	-	-	-

ตาราง 26 (ต่อ)

สภาพการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
4. ด้านสาธารณูปการ		\bar{X}	3.95	3.87	3.76
	เจ้าอาวาส	3.95	-	.07	.19**
	พระลูกวัด	3.87	-	-	.11
	ไวยาวัจกร	3.76	-	-	-
5. ด้านสาธารณะสงเคราะห์		\bar{X}	3.90	3.79	3.64
	เจ้าอาวาส	3.90	-	.11	.26**
	พระลูกวัด	3.79	-	-	.14*
	ไวยาวัจกร	3.64	-	-	-
สภาพการบริหารวัดโดยรวม		\bar{X}	3.93	3.85	3.70
	เจ้าอาวาส	3.93	-	.08	.23**
	พระลูกวัด	3.85	-	-	.15**
	ไวยาวัจกร	3.70	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่โดยรวม พบว่า เจ้าอาวาสและพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษาและด้านสาธารณะสงเคราะห์ เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านศึกษาสงเคราะห์เจ้าอาวาสและพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านสาธารณูปการเจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ดังตาราง 27 – 28

ตาราง 27 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการบริหารวัด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ปัญหาการบริหารวัด	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	.45	2	.23	.76	.46
	ภายในกลุ่ม	109.56	363	.30		
	รวม	110.02	365			
2. ด้านศาสนศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.00	2	2.50	8.26**	.00
	ภายในกลุ่ม	110.02	363	.30		
	รวม	115.03	365			
3. ด้านศึกษา สงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	.66	2	.33	.87	.41
	ภายในกลุ่ม	139.05	363	.38		
	รวม	139.72	365			
4. ด้านการเผยแพร่ ศาสนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.27	2	1.13	2.41	.09
	ภายในกลุ่ม	170.41	363	.46		
	รวม	172.68	365			
5. ด้านสาธารณูปการ	ระหว่างกลุ่ม	2.51	2	1.25	3.59*	.02
	ภายในกลุ่ม	127.30	363	.35		
	รวม	129.82	365			
6. ด้านสาธารณะ สงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	3.12	2	1.56	3.47*	.03
	ภายในกลุ่ม	163.29	363	.45		
	รวม	166.41	365			

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารวัด	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ปัญหาการบริหารวัดโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.27	2	.63	2.45	.08
	ภายในกลุ่ม	93.99	363	.25		
	รวม	95.26	365			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ปัญหาการบริหารวัด โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนศึกษา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณูปการและด้านสาธารณะสงเคราะห์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe - Method) ดังตาราง 28

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการบริหารวัด จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่

ปัญหาการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
		\bar{X}	3.93	3.97	3.71
1. ด้านศาสนศึกษา	เจ้าอาวาส	3.93	-	-.03	.22**
	พระลูกวัด	3.97	-	-	.26**
	ไวยาวัจกร	3.71	-	-	-

ตาราง 28 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
2. ด้าน สาธารณูปการ		\bar{X}	3.87	3.80	3.67
	เจ้าอาวาส	3.87	-	.20**	-.07
	พระลูกวัด	3.80	-	-	-.12
	ไวยาวัจกร	3.67	-	-	-
3. ด้านสาธารณะ สงเคราะห์		\bar{X}	3.85	3.63	3.77
	เจ้าอาวาส	3.85	-	.22**	.08
	พระลูกวัด	3.63	-	-	-.13
	ไวยาวัจกร	3.77	-	-	-
ปัญหาการบริหารวัด โดยรวม		\bar{X}	3.91	3.83	3.77
	เจ้าอาวาส	3.91	-	.08	.14**
	พระลูกวัด	3.83	-	-	.05
	ไวยาวัจกร	3.77	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่โดยรวม พบว่า เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านศาสนศึกษา เจ้าอาวาสและพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสาธารณูปการและด้านสาธารณะสงเคราะห์เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าพระลูกวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารวัด จำแนกตาม
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ดังตาราง 29 – 30

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลการบริหารวัด จำแนกตาม
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ประสิทธิผลการบริหารวัด	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2.19	2	1.09	5.41**	.00
	ภายในกลุ่ม	73.69	363	.20		
	รวม	75.89	365			
2. ด้านศาสนศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.65	2	2.32	8.48**	.00
	ภายในกลุ่ม	99.59	363	.27		
	รวม	104.24	365			
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	2.35	2	1.17	4.43*	0.12
	ภายในกลุ่ม	96.28	363	.26		
	รวม	98.63	365			
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.86	2	2.93	10.04**	.00
	ภายในกลุ่ม	105.92	363	.29		
	รวม	111.78	365			
5. ด้านสาธารณูปการ	ระหว่างกลุ่ม	.08	2	.04	.14	.86
	ภายในกลุ่ม	111.29	363	.30		
	รวม	111.38	365			
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	12.45	2	6.22	16.70**	.00
	ภายในกลุ่ม	135.27	363	.37		
	รวม	147.72	365			
ประสิทธิผลการบริหารวัดโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.46	2	2.23	12.87**	.00
	ภายในกลุ่ม	62.92	363	.17		
	รวม	67.39	365			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของ เจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ประสิทธิผลการบริหารวัด โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมและด้าน สาธารณะสงเคราะห์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านศึกษาสงเคราะห์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe - Method) ดังตาราง 30

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลการบริหารวัด จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่

ประสิทธิผลการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
1. ด้านการปกครอง		\bar{X}	3.88	3.75	3.70
	เจ้าอาวาส	3.88	-	.13*	.18**
	พระลูกวัด	3.75	-	-	.05
	ไวยาวัจกร	3.70	-	-	-
2. ด้านศาสนศึกษา		\bar{X}	3.91	3.80	3.63
	เจ้าอาวาส	3.91	-	.11	.27**
	พระลูกวัด	3.80	-	-	.16*
	ไวยาวัจกร	3.63	-	-	-
3. ด้านศึกษา สงเคราะห์		\bar{X}	3.97	3.85	3.77
	เจ้าอาวาส	3.97	-	.11	.19**
	พระลูกวัด	3.85	-	-	.08
	ไวยาวัจกร	3.77	-	-	-

ตาราง 30 (ต่อ)

ประสิทธิผลบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง			
			เจ้าอาวาส	พระลูกวัด	ไวยาวัจกร
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม		\bar{X}	3.90	3.89	3.62
	เจ้าอาวาส	3.89	-	.00	.26**
	พระลูกวัด	3.89	-	-	.26**
	ไวยาวัจกร	3.62	-	-	-
5. ด้านสาธารณะสงเคราะห์		\bar{X}	3.99	3.65	3.56
	เจ้าอาวาส	3.99	-	.33**	.43**
	พระลูกวัด	3.65	-	-	.09
	ไวยาวัจกร	3.56	-	-	-
ประสิทธิผลบริหารวัดโดยรวม		\bar{X}	3.93	3.79	3.66
	เจ้าอาวาส	3.93	-	.13*	.27**
	พระลูกวัด	3.79	-	-	.13*
	ไวยาวัจกร	3.66	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่โดยรวม พบว่า เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าพระลูกวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าพระลูกวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านศาสนศึกษา เจ้าอาวาสมีความ

คิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านศึกษาสงเคราะห์ เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการเผยแพร่ศาสนา เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพระลูกวัดมีความคิดเห็นมากกว่าไวยาวัจกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านสาธารณะสงเคราะห์ เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นมากกว่าพระลูกวัดและไวยาวัจกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า“สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสังกัดนิกายต่างกัน แตกต่างกัน ดังรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสังกัดนิกาย ดังตาราง 31

ตาราง 31 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารวัด จำแนกตาม สังกัดนิกาย

สภาพการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง				t	Sig.
	มหานิกาย		ธรรมยุตินิกาย			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการปกครอง	3.84	.45	3.82	.46	.51	.94
2. ด้านศาสนศึกษา	3.82	.48	3.77	.54	.94*	.04
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.87	.50	3.88	.55	-.17	.23
4. ด้านการเผยแพร่ศาสนา	3.81	.466	3.81	.61	.09**	.00
5. ด้านสาธารณูปการ	3.85	.50	3.87	.49	-.41	.69
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.81	.46	3.75	.51	1.13	.05
รวม	3.83	.41	3.81	.40	.42	.81

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวัด ในจังหวัด สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสังกัดนิกาย พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับ รายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนศึกษา โดยสังกัดมหานิกายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การบริหารวัดโดยรวมมากกว่าสังกัดธรรมยุตินิกาย

3.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสังกัดนิกาย ดังตาราง 32

ตาราง 32 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวัด จำแนกตาม สังกัดนิกาย

ปัญหาการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง				t	Sig.
	มหานิกาย		ธรรมยุตินิกาย			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการปกครอง	3.91	0.53	3.88	.56	.46	.60
2. ด้านศาสนศึกษา	3.91	.53	3.83	.58	1.44	.41
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.86	.62	3.75	.61	1.73	.46
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.85	.65	3.98	.71	-1.81	.53
5. ด้านสาธารณูปการ	3.79	.53	3.77	.65	.30	.21
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.73	.599	3.77	.74	-.567**	.00
รวม	3.84	.48	3.83	.53	.22	.79

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 32 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัด สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสังกัดนิกาย พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับ รายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ โดยสังกัดมหานิกายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา

การบริหารวัดโดยรวมมากกว่าสังกัดธรรมยุติกนิกาย

3.3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัด

สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสังกัดนิกาย ดังตาราง 33

ตาราง 33 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารวัด จำแนกตาม สังกัดนิกาย

ประสิทธิผลการบริหารวัด	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง				t	Sig.
	มหานิกาย		ธรรมยุติกนิกาย			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการปกครอง	3.78	.45	3.78	.46	.01	.42
2. ด้านศาสนศึกษา	3.81	.50	3.74	.56	1.24	.12
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.83	.51	3.90	.52	-1.32	.77
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.89	.52	3.71	.56	3.10	.31
5. ด้านสาธารณูปการ	3.90	.57	3.88	.53	.35	.39
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.71	.60	3.75	.66	-.67	.06
รวม	3.80	.421	3.78	.43	.58	.52

จากตาราง 33 พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัด สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกร จำแนกตามสังกัดนิกาย พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดย สังกัดมหานิกายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารวัด โดยรวมมากกว่าสังกัด ธรรมยุติกนิกาย

ตอนที่ 3 แนวทางยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัด

สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แนวทางยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาการบริหารวัด ทั้ง 6 ด้าน ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการบริหารวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม จากการ วิเคราะห์ในตาราง 11 ไปร่างแนวทางพัฒนาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแนวทางที่เหมาะสมใน

การยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังตาราง 34

ตาราง 34 สรุปแนวทางที่เหมาะสมในการยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัด
สกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ปัญหาการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร	สภาพ ปัญหา ($\bar{X} = 3.83$)	
	\bar{X}	แปลความหมาย
1. ด้านการปกครอง	3.89	ควรพัฒนา
2. ด้านศาสนศึกษา	3.87	ควรพัฒนา
3. ด้านศึกษาสงเคราะห์	3.81	ไม่ต้องพัฒนา
4. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	3.91	ควรพัฒนา
5. ด้านสาธารณูปการ	3.78	ไม่ต้องพัฒนา
6. ด้านสาธารณะสงเคราะห์	3.75	ไม่ต้องพัฒนา

จากตาราง 34 พบว่า สภาพ ปัญหาการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่ควรพัฒนามีดังต่อไปนี้ คือ ด้านการเผยแผ่
ศาสนาธรรม ด้านการปกครองและด้านศาสนศึกษา

แนวทางการยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางในการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัย
นำสภาพ ปัญหา การบริหารวัด จำนวน 3 ด้าน จัดทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อไปหาแนวทาง
ในการยกระดับโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์
เนื้อหาและนำเสนอ ดังนี้

1. แนวทางยกระดับประสิทธิผลด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมการบริหารวัด
ในจังหวัดสกลนคร

สรุปแนวทางยกระดับประสิทธิผลด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมการบริหาร
วัดในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

1.1 บทบาทของวัด

1.1.1 วัดควรจัดอบรมการปฏิบัติงานในการเผยแผ่ เพื่อเสริมสร้าง

ความเข้าใจในบทบาทของผู้บริหารวัดยุคใหม่

1.1.2 วัดควรมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบุคลากรเพื่อมีบทบาท
สอดคล้องในการส่งเสริมความรู้และเผยแผ่ความรู้ของบุคลากร

1.1.3 บุคลากรในวัดมีความสามารถในการการแสดงความคิด
และสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาการเผยแผ่ศาสนาธรรม

1.2 บทบาทของผู้บริหารวัด

1.2.1 ผู้บริหารวัดเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำหน้าที่ มีความมุ่งมั่น
ในการพัฒนาวัด และส่งเสริมการพัฒนาบทบาทของบุคลากรให้บุคลากรปฏิบัติงานการ
เผยแผ่ให้ตรงตามเป้าหมายด้วยความรู้ความสามารถ

1.2.3 ผู้บริหารวัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรภายในวัด
แสดงความสามารถ แสดงบทบาทในความเป็นครู และการปฏิบัติงานตามความถนัดของ
แต่ละบุคคลได้อย่างเต็มที่เพื่อเผยแผ่ศาสนาธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 ผู้บริหารวัดควรให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานเผย
แผ่เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ

ดั่งคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

“...เนื่องจากผู้บริหารวัด คือ ผู้ที่ทำให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหาร
วัดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องยึดหน้าที่ของตำแหน่งเป็นหลักในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง
ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรภายในวัดแสดงความสามารถ แสดงบทบาทในความเป็นครู
และการปฏิบัติงานตามความถนัดของแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์สูงสุดในการ
เผยแผ่ศาสนาธรรม...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรพิจารณาความรู้ความสามารถ ทักษะในการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรแล้วจึงมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบ มีการนิเทศ กำกับ
ติดตาม ผลการปฏิบัติงานในการเผยแผ่ศาสนาธรรมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง...”

(ธวัชชัย ไพใหญ่, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดเป็นผู้นำที่จำเป็นต้องแสดงบทบาทในหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ เป็นแบบอย่างของบุคลากรในการปฏิบัติงานในการเผยแผ่ศาสนาธรรมได้ดี มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้ศาสนาธรรมในวัด โรงเรียนและชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาบทบาทของบุคลากร...”

(ไกรยุทธ หอมไกรลาศ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...บุคลากรในวัดเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นปัจจัยหลักของการปฏิบัติงานการเผยแผ่ ผู้บริหารวัดต้องมีความเข้าใจในตัวบุคลากร รู้ถึงความสามารถที่เป็นลักษณะเด่น ผู้บริหารวัดต้องใช้คนให้ตรงกับงาน และมุ่งเน้นความสามารถเฉพาะบุคคล หรือส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างหลากหลาย...”

(พระเทพสิทธิโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...วัดควรมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบทบาทของบุคลากรในวัด รวมถึงไปถึงหน่วยงานทางด้านการศึกษาคควรมีนโยบายในการส่งเสริมความรู้ คุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร และมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง...”

(พระครูพิพัฒน์สังฆคุณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...วัดมีการพัฒนาบุคลากรในวัดโดยเน้นการพัฒนาตนเอง และมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน การเผยแผ่ให้ตระหนักในการรักในบทบาทของตน มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ความสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี...”

(พระครูอุดมพิริยกิจ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...วัดควรจัดให้มีการอบรมทั้งภายในและภายนอก โดยเน้นไปที่การอบรมเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา บาลี มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาศาสนาธรรมที่ตนเองสอน ให้มีความชำนาญในหน้าที่รับผิดชอบ...”

(พระครูปคุณสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรมีการสร้างเสริมประสิทธิภาพของบุคลากรในวัด โดยผ่านบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล ใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการโน้มน้าว บุคลากรให้แสดงความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานเผยแผ่ศาสนาธรรมได้อย่าง เต็มที่และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน...”

(พระครูเกษมสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและการแสดง บทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย ส่งเสริมบุคลากรภายในวัดให้มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนางานด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม เปิดโอกาสบุคลากรมีอิสระในการแสดง ความคิดและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง...”

(พระครูประจักษ์สิทธิธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรเอาใจใส่ต่อบุคลากรภายในวัด คอยสนับสนุนและ ช่วยเหลือในด้านการปฏิบัติงานเผยแผ่ศาสนาธรรมเพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ บุคลากรให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามบทบาทที่ ตนเองได้รับมอบ...”

(พระครูสกลกิตติโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

2. แนวทางยกระดับประสิทธิผลด้านการปกครองการบริหารวัดในจังหวัด สกลนคร

สรุปแนวทางยกระดับประสิทธิผลด้านการปกครองการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

2.1 บทบาทของวัด

2.1.1 วัดมีระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บุคลากรในวัด เข้าใจตรงกัน

2.1.2 วัดมีการจัดอบรมหรือการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญต่าง ๆ ในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรในวัด

2.2 บทบาทของผู้บริหารวัด

2.2.1 ผู้บริหารวัดควรมีทัศนคติที่ดีต่อบุคลากรในวัด เข้าใจผู้อื่น และใช้ภาษาที่ดีทั้งคำพูดและกริยาการแสดงออกเป็นผู้ที่มีลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตร มีทัศนคติที่ดี เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

2.2.2 ผู้บริหารวัดควรมีความใกล้ชิดกับบุคลากร ให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรในทุกด้าน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในวัด หลีกเลี่ยงการเบียดบังผลประโยชน์ของผู้อื่น รักษาผลประโยชน์ให้ขวัญกำลังใจ ให้ความยุติธรรมแก่บุคลากร ภายในวัดอย่างเท่าเทียมกัน

2.2.3 ผู้บริหารวัดควรเสริมสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในวัด โดยการสนใจเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน การให้อภัยซึ่งกันและกันและผู้บริหารวัดควรมีทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคลากรในวัด เช่น การเปิดเผยตนเอง การไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีการให้โอกาสในการสื่อสารและแสดงความคิดเห็น ได้อย่างอิสระ

2.2.4 ผู้บริหารวัดควรให้ความสำคัญกับบุคลากรในวัดส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตยหรือการทำงานเป็นทีมควรมีการจัดกิจกรรมภายในวัดตามโอกาสสำคัญต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่บุคลากรในวัดให้มั่นคง

ตั้งคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

“...วัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมจิตใจที่ต้องประกอบด้วยความมีเมตตาธรรม ผู้บริหารวัดต้องมีหลักเมตตาธรรม สนับสนุน ส่งเสริมและให้การดูแลอย่างทั่วถึงในทุกด้าน...”

(ไชยา ภวະบุตร, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรจัดกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของบุคลากรในวัด ชุมชน และโรงเรียนโดยมีหลักการและแนวทางในพระพุทธศาสนาเป็นประจำ สร้างองค์ความรู้ที่ส่งเสริมต่อการบริหารวัด...”

(ธวัชชัย ไพใหญ่, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...พรหมวิหารธรรม เป็นธรรมของผู้นำหรือผู้บริหารทั้งวัด และองค์กรต่างๆ เพื่อความสันติสุข ความเรียบร้อยดีงาม ตลอดจนทั้งเป็นเครื่องกำหนดแนวทางของความเจริญรุ่งเรืองในองค์กรนั้นอย่างมีเป้าหมาย ...”

(ไกรยุทธ หอมไกรลาศ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรมีทัศนคติที่ดี รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ มีความเกื้อกูลสงเคราะห์ที่อนุเคราะห์ ส่งเสริมให้มีความรักสามัคคี และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์ ออกแบบวิธีการบริหารให้ทันสมัยเพื่อประสิทธิภาพของวัด...”

(พระเทพสิทธิโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรเสริมสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าอาวาส พระลูกวัด และไวยาวัจกรโดยการสนใจเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน การให้อภัยซึ่งกันและกัน ยอมรับข้อบกพร่อง เคารพสิทธิหน้าที่ และการให้ความรักความเอื้ออาทรต่อบุคลากรภายในวัด...”

(พระครูพิพัฒน์สังฆคุณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับบุคลากรภายในวัด ผู้บริหารควรมองเห็นประโยชน์ที่วัดจะได้จากบุคลากรในวัด โดยหาจุดมุ่งหมายเดียวกันในการสร้างความสัมพันธ์ให้แก่บุคลากรในวัดผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถหรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในวัดต้องมีส่วนร่วมทุกคน เพื่อทำให้เกิดเป้าหมายเดียวกัน...”

(พระครูอุดมพิริยกิจ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...มีการให้ความรู้หรือการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคลากรภายในวัด เพื่อให้บุคลากรภายในวัดได้เรียนรู้และเข้าใจกันมากขึ้นรวมทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ...”

(พระครูปคุณสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรเป็นที่มิจิตใจมั่นคง เที่ยงตรงและเป็นกลาง รู้จักให้โอกาสและยอมรับฟังผู้อื่น ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคลากร เช่น การเปิดเผยตนเอง การไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีการให้โอกาสในการสื่อสารและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ มีเมตตาธรรม...”

(พระครูเกษมสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารวัดและบุคลากรภายในวัด ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตร มีทัศนคติที่ดีแก่ทุกคน เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี...”

(พระครูประจักษ์สิทธิธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นได้โดยผู้บริหารวัด ซึ่งผู้บริหารวัดควรให้ความสำคัญกับบุคลากรส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตยหรือการทำงานเป็นทีม หลีกเลี่ยงการเบียดบังผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา รักษาผลประโยชน์ ให้ขวัญกำลังใจ ให้ความยุติธรรมแก่บุคลากรภายในวัดอย่างเท่าเทียมกัน ...”

(พระครูสกลกิตติโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

3. แนวทางยกระดับประสิทธิภาพด้านศาสนศึกษาการบริหารวัดในจังหวัด

สกลนคร

สรุปแนวทางยกระดับประสิทธิภาพด้านศาสนศึกษาการบริหารวัด
ในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

3.1 บทบาทของวัด

วัดมีการจัดอบรมส่งเสริมศาสนศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการและหลักธรรมให้ผู้บริหารวัดและบุคลากรในด้านต่าง ๆ

3.2 บทบาทของผู้บริหารวัด

3.2.1 ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวทันเทคโนโลยี ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีการพัฒนาและสร้างสรรค์งานอยู่เสมอ และควรเป็นผู้ที่มี

วิสัยทัศน์ในการบริหารงานด้วยกัลยาณมิตร สามารถให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำด้าน การศึกษาแก่บุคลากร

3.2.2 ผู้บริหารวัดควรบริหารงานศาสนศึกษาโดยการยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรมในการบริหารวัด ส่งเสริมพัฒนาการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ ควรเป็นผู้นำในการ สร้างสรรค์ทางการศึกษา

3.2.3 ผู้บริหารวัดควรเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ ความสำเร็จ ความสามารถทางวิชาการ ทั้งด้านบุคลิกภาพดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นธรรม เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความกระตือรือร้นพัฒนา ค้นคว้าในด้านการศึกษา อยู่ตลอดเวลา

3.2.4 ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจสนับสนุนงาน การศึกษาแก่บุคลากรในวัด

ดั่งคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

“...ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ คือ บุคลิกภาพดีและความรู้ความสามารถ มีความภูมิฐาน เป็นผู้ที่มีความเป็นผู้พัฒนา รักการศึกษา คือ ผู้บริหารวัดเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับจากเพื่อน ร่วมงาน ต้องเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดมอบหมายงานและหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนได้มีโอกาส ในการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้นำในการจัดงานหรือจัดกิจกรรมทาง พระพุทธศาสนาที่วัดและโรงเรียนจัดขึ้นและเปิดโอกาสให้บุคลากรในวัดได้มีโอกาสในการ แสดงออกในการใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการ...”

(ธวัชชัย ไพไหล, สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักการศึกษา ดูงานจากหน่วยงานอื่น หรือต่างประเทศ เป็นผู้บริหารที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ต้องมีความ กระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา และต้องมีความเที่ยงตรงและยุติธรรมแก่บุคลากร...”

(ไกรยุทธ หอมไกรลาศ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ และจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการบริหารงานการศึกษา มีการพัฒนาและสร้างสรรค์งานอยู่เสมอ...”

(พระเทพสิทธิโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดใช้หลักเหตุผลในการบริหารและมีความสามารถในการประสานงานกับบุคคลอื่น ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านการศึกษา ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ส่งเสริมการศาสนศึกษา...”

(พระครูพิพัฒน์สังฆคุณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...เนื่องด้วยปัจจุบันเป็นยุคไทยแลนด์ 4.0 ดังนั้นผู้บริหารวัดควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาบุคลากรในวัดให้ก้าวทันเทคโนโลยี เป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ น่าเชื่อถือ เก่งมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม อีกทั้งมีความเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้...”

(พระครูอุดมพิริยกิจ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรมีการจัดการบริหารด้านศาสนศึกษา มีการพัฒนาตนเอง มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา...”

(พระครูปกุณสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรยึดบุคลากรภายในวัดเป็นสำคัญ คือ ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ ควรเป็นผู้นำการศึกษาในการสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรเป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในวัดที่มีความสำเร็จในการศึกษา...”

(พระครูเกษมสิริธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ผู้บริหารวัดควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน การศึกษา เป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างในการทำงานทุก ๆ ด้าน เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ กว้างและบริหารงานด้วยกัลยาณมิตร สามารถให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ บุคคลากรได้...”

(พระครูประจักษ์สิทธิธรรม, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

“...ในการบริหารศาสนศึกษา โดยเฉพาะงานทางการศึกษาและใน สถานศึกษา ปัจจัยสำคัญคือผู้บริหารวัดต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชา การศึกษาโดยเฉพาะ และผู้บริหารต้องนำพาองค์กรให้มีแนวทางการพัฒนาด้าน ศาสนศึกษาเป็นหนึ่งใจเดียวกัน...”

(พระครูสกลกิตติโสภณ, สัมภาษณ์ 17 มีนาคม 2562)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 จะนำเสนอเป็นบทสรุปและอภิปรายผล ในบทที่ 5 ต่อไป